

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 8. novembar 2016. godine
Br. ref.: RK1000/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučajevima br. KI61/16, KI65/16 i KI66/16

Podnosioci

Omer Duraki
Ismet Pačka
Ismailj Ajdari

Ocena ustavnosti presude AC-I-13-0213-A0006 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 28. januara 2016. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosioci zahteva

1. Zahteve su podneli Omer Duraki (u daljem tekstu: prvi podnosilac), Ismet Pačka (u daljem tekstu: drugi podnosilac) i Ismailj Ajdari (u daljem tekstu: treći podnosilac), svi iz Prizrena.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu AC-I-13-0213-A0006 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova od 28. januara 2016. godine (u daljem tekstu: Žalbeno veće) u vezi sa presudom SCEL-09-009 Specijalizovanog veća Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Specijalizovano veće) od 12. novembra 2013. godine i odgovorom SCEL-09-009-C0028 Kosovske agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) od 15. maja 2012. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude AC-I-13-0213-A0006 Žalbenog veća od 28. januara 2016. godine u vezi sa presudom SCEL-09-009 Specijalizovanog veća od 12. novembra 2013. godine i odgovora SCEL-09-009-C0028 KAP od 15. maja 2012. godine.
4. Podnosioci zahteva tvrde povredu članova 5. [Jezici], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 41. [Pravo na pristup javnim dokumentima], i 59. [Prava zajednica i njihovih pripadnika] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: Konvencija) i članovima 10. i 11. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina (u daljem tekstu: Konvencija o nacionalnim manjinama) i članovima 6. i 11. Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima (u daljem tekstu: Evropska povelja o manjinskim jezicima).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 37 (1) i 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 5. aprila 2016. godine, prvi podnosilac Omer Duraki je podneo zahtev putem pošte Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), koji je 12. aprila 2016. godine registrovan pod brojem KI61/16.
7. Dana 11. maja 2016. godine, predsednica je za zahtev KI61/16 imenovala sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Gresa Caka-Nimani.
8. Dana 12. aprila 2016. godine, drugi podnosilac Ismet Pačka je podneo zahtev putem pošte Sudu, koji je 14. aprila 2016. godine registrovan pod brojem KI65/16.
9. Dana 11. maja 2016. godine, predsednica je za zahtev KI65/16 imenovala sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Bekim Sejdiu.

10. Dana 12. aprila 2016. godine, treći podnosilac Ismailj Ajdari je putem pošte podneo zahtev Sudu, koji je 18. aprila 2016. godine registrovan pod brojem KI66/16.
11. Dana 11. maja 2016. godine, predsednica je za zahtev KI66/16 imenovala sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Selvete Gerxhaliu-Krasniqi i Gresa Caka-Nimani.
12. Dana 26. maja 2016. godine i 28. juna 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Posebnoj komori Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Posebna komora) i KAP.
13. Dana 18. jula 2016. godine, predsednica je u skladu sa pravilom 37 (1) Poslovnika naložila da se zahtev drugog podnosioca Ismeta Pačke KI65/16 i zahtev trećeg podnosioca Ismailja Ajdarija KI66/16 pripoje zahtevu prvog podnosioca Omera Durakija KI61/16.
14. Dana 21. jula 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o spajanju zahteva.
15. Nakon postupka o spajanju zahteva, Veće za razmatranje je sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Artar Rama – Hajrizi i Gresa Caka – Nimani (sudije).
16. Dana 15. septembra 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica u vezi zahteva prvog podnosioca Omera Durakija, KI61/16

17. Na osnovu podnetih dokumenata, proizlazi da je prvi podnosilac zahteva Omer Duraki bio zaposlen u Društvenom preduzeću „Hotel Theranda“ u Prizrenu (u daljem tekstu: DP „Hotel Theranda“).
18. Dana 31. avgusta 2006. godine, DP „Hotel Theranda“ je privatizovano. KAP je objavila preliminaru listu radnika koji su stekli pravo na udeo od 20% od privatizacije DP „Hotel Theranda“ na kojoj se prvi podnosilac Omer Duraki nije nalazio.
19. KAP je objavila konačnu listu zaposlenih radnika koji su ostvarili pravo na udeo od 20% od privatizacije DP „Hotel Theranda“. Konačna lista je u periodu od 21. do 24. maja 2009. godine objavljivana u dnevnim novinama na albanskom i srpskom jeziku.
20. Dana 18. aprila 2012. godine prvi podnosilac Omer Duraki je podneo žalbu Posebnoj komori protiv odluke KAP, u kojoj je tražio da bude uvršten u spisak zaposlenih koji imaju pravo da dobiju deo prihoda od privatizacije DP „Hotel Theranda“.

21. Dana 16. maja 2012. godine KAP je odgovorila na žalbu podnosioca u kojoj je navela: *"Krajnji rok za izjavljivanje žalbe bio je 13.jun 2009.godine,dok je žalilac izjavio žalbu dana 18.aprila 2012.godine,žalba je izjavljena nakon isteka roka,te je shodno tome predložila da se ista odbaci kao neprihvatljiva."*
22. Dana 12. novembra 2013. godine, Specijalizovano veće je donelo presudu SCEL-09-0009 kojom je žalbu podnosioca odbacilo kao neprihvatljivu. U obrazloženju presude stoji: *"Odbacuje se kao neprihvatljiva odnosno neblagovremeno izjavljena žalba podnosioc, jer shodno Administrativnom naredjenju UNMIK-a br. 2008\06 u vezi s danom 10.6 (a) Uredbe UNMIK-a br.2003\13, žalba na konačni spisak mora da bude izjavljena u roku od 20 dana od dana objavljivanja konačnog spiska."*
23. Dana 29. novembra 2013. godine, prvi podnosilac Omer Duraki je podneo žalbu Žalbenom veću protiv presude SCEL -09-0009 od 12. novembra 2013. godine zbog, kako je naveo *"bitnih povreda odredaba parničnog postupka,pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja i diskriminacije. Podnosilac je naveo da Veće nije uzelo u obzir činjenicu da on nije bio obavešten o objavljivanju konačnog spiska,te radi toga on zahteva da se presuda izmeni i da se on uključi u spisak korisnika dela 20%."*
24. Dana 28. januara 2016. godine, Žalbeno veće je donelo presudu AC-I-13-02130A0006 kojom je žalbu prvog podnosioca Omera Durakija odbilo kao neosnovanu uz obrazloženje da *"Žalbeno veće je ocenilo da je žalba podnosioca sa razloga odbačena kao neprihvatljiva jer je bila van vremenskog roka"*.
25. Što se tiče navoda vezanih za diskriminaciju, Žalbeno veće je navelo: *"Žalilac nije čak ni pred Žalbenim većem priložio neku činjenicu iii dodatni dokaz kojim bi objasnio način diskriminacije koji bi bili opravdan i koji bi uticao na njegovo propuštanje roka"*.

Pregled činjenica u vezi zahteva drugog podnosioca Ismeta Pačke KI65/16

26. Na osnovu podnetih dokumenata, proizilazi da je drugi podnosilac zahteva Ismet Pačka bio zaposlen u DP „Hotel Theranda“.
27. Dana 31. avgusta 2006. godine, DP „Hotel Theranda“ je privatizovano. KAP je objavila preliminarnu listu radnika koji su stekli pravo na udeo od 20% od privatizacije DP „Hotel Theranda“ na kojoj se drugi podnosilac Ismet Pačka nije nalazio.
28. Dana 17. maja 2007. godine, drugi podnosilac zahteva Ismet Pačka je podneo prigovor na preliminarnu listu tvrdeći, *inter alia*, da nije bio uključen na tu listu na osnovu diskriminacije.
29. KAP je objavio konačnu listu zaposlenih radnika koji su ostvarili pravo na udeo od 20% od privatizacije DP „Hotel Theranda“. Konačna lista je objavljivana u dnevnim novinama na albanskom i srpskom jeziku u periodu od 21. do 24. maja 2009. godine.

30. Dana 15. aprila 2011. godine, drugi podnosilac Ismet Pačka je podneo žalbu Posebnoj komori na konačnu listu radnika, objavljenu od strane KAP.
31. Dana 21. aprila 2011. godine, KAP je Posebnoj komori podnela odgovore na žalbu podnosioca, navodeći da je *“shodno članu 10.6 UNMIK Uredbe 2003/13 Žalba morala da bude podneta Posebnoj komori u roku od 20 dana od konačnog objavljivanja u medijima. Krajnji rok za podnošenje žalbe Posebnoj komori protiv konačne liste je bio 13.06.2009. godine.”*
32. Dana 12. novembra 2013. godine, Specijalizovano veće je presudom SCEL -09-0009 odbacilo žalbu drugog podnosioca zahteva Ismeta Pačke kao neprihvatljivu.
33. Što se tiče poštovanja zakonskih rokova za podnošenje žalbi i objavljivanja u dnevnim listovima konačne liste zaposlenih sa legitimnim pravima, Specijalizovano veće je objasnilo:

“Na osnovu dana 67.6 Administrativnog naredjenja UNMIK-a br. 2008\06 u vezi s članom 10.6 (a) Uredbe UNMIK-a br. 2003\13, žalba na konačni spisak mora da bude izjavljena u roku od 20 dana od dana objavljivanja konačnog spiska.

Konačni spisak objavljen je u dnevnim listovima na alsbanskom jeziku "Koha Ditore", "Kosova Sot" i "Infopress" dana 21. , 22. ,23. i 24.maja 2009.godine,dok je u dnevnim listovima na srpskom jeziku "Blic"objavljen dana 21. ,23. i 24.maja 2009.godine i "Vjesti" dana 22. , 23. i 24.maja 2009.godine.

Krajnji rok za izjavljivanje žalbe Posebnoj komori bio je 13.jun 2009.godine.Ove žalbe izjavljene su nakon isteka roka.

Iz gore navedenih razloga, odlučeno je kao u izreci presude.“

34. Drugi podnosilac zahteva Ismet Pačka je izjavio žalbu Žalbenom veću protiv gore navedene presude Specijalizovanog veća. On se uglavnom žalio na nepotpuno i pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja, povrede materijalnog prava i diskriminaciju na osnovu nacionalnosti.
35. Dana 28. januara 2016. godine, Žalbeno veće je presudom AC-I-13-0213-A0006 odbacilo žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu, i podržalo nalaze Specijalizovanog veća.

Pregled činjenica u vezi zahteva trećeg podnosioca Ismailja Ajdarija KI66/16

36. Na osnovu podnetih dokumenata, treći podnosilac Ismailj Ajdari je bio radnik DP „Hotel Theranda”.

37. Dana 15. jula 2009. godine, treći podnosilac Ismail Ajdari je podneo žalbu Posebnoj komori, jer ga KAP nije uključila u konačan spisak radnika koji su ostvarili pravo na udeo od 20% od privatizacije.
38. U žalbi, treći podnosilac Ismail Ajdari je naveo *"da je rok propustio jer nije mogao da bude informisan zbog nedostatka TV signala u selu gde on živi"*.
39. KAP je Posebnoj komori podnela odgovor na žalbu podnosioca tvrdeći *"da je podnosilac žalbu na konačnu listu uložio posle isteka zakonom predviđenog roka, koji je određen članom 10.6 UNMIK Uredbe 2003/ 13, po kojoj Žalba mora da bude podneta Posebnoj komori u roku od 20 dana od konačnog objavljivanja u medijima. Krajnji rok za podnošenje žalbe Posebnoj komori protiv konačne liste je bio 13.06.2009. godine."*
40. Dana 12. novembra 2013. godine, Specijalizovano veće je presudom SCEL-09-0009 odbacilo žalbu trećeg podnosioca Ismaila Ajdarija kao neprihvatljivu, jer je podneta nakon isteka zakonom predviđenog roka.
41. U zakonskom roku, treći podnosilac Ismail Ajdari je uložio žalbu Žalbenom veću na presudu Specijalizovanog veća.
42. Dana 28. januara 2016. godine, Žalbeno veće je presudom AC-I-13-0213-A0006 odbacilo žalbu trećeg podnosioca zahteva Ismaila Ajdarija kao neosnovanu, i podržalo nalaze Specijalizovanog veća.
43. U obrazloženju odluke Žalbenog veća stoji: *"Žalilac nije čak ni pred Žalbenim većem podneo valjan dokaz kojim bi opravdao svoje navode o propuštanju roka za ulaganje žalbe na konačnu listu radnika, te shodno tome Žalbeno veće smatra da je odluka Specijalizovanog veća u potpunosti ispravna."*

Relevantne zakonske odredbe

UREDBA BR. 2003/13

O PROMENI PRAVA KORISĆENJA NEPOKRETNE IMOVINE U DRUŠTVENOJ SVOJINI

Član 10

Prava zaposlenih

10.6 Na zahtev oštećenog ili oštećenih, žalbu u vezi sa spiskom zaposlenih koji, kako je utvrdila Agencija, imaju pravo na isplatu i u vezi sa 3 raspodelom sredstava sa zaštićenog računa i stava 10.5, razmatra Posebna komora shodno članu 4.1 (g) Uredbe 2002/13.

(a) Žalba mora da bude podneta Posebnoj komori u roku od 20 dana od konačnog objavljivanja u medijima, shodno članu 10.3, spiska zaposlenih koji imaju pravo na isplatu od strane Agencije. Posebna komora razmatra bilo koju žalbu na prioritetoj osnovi i odlučuje o toj žalbi u roku od 40 dana od njenog podnošenja.

ADMINISTRATIVNO NAREĐENJE BR. 2008/6

**KOJE MENJA I DOPUNJUJE ADMINISTRATIVNO NAREĐENJE UNMIK 2006/17
ZA SPROVOĐENJE UREDBE UNMIK BR. 2002/13 O OSNIVANJU SPECIJALNE
KOMORE VRHOVNOG SUDA KOSOVA ZA PITANJA U VEZI SA KOSOVSKOM
POVERENIČKOM AGENCIJOM**

Član 67

Pritužbe u vezi sa spiskom zaposlenih koji imaju pravo na naknadu

67.6 A Pritužba podnesena Specijalnoj komori u skladu s članom 10 Uredbe UNMIK br. 2003/13 mora da bude u pisanom obliku i mora da sadrži:

(a) ime ili imena pojedinaca u čije se ime pritužba podnosi ('podnosilac/podnosioci pritužbe');

(b) adresu za uručenje pismena svakom podnosiocu pritužbe;

(c) detaljne pravne i činjenične razloge za zahtevanje upisa u spisak zaposlenih koji imaju pravo na isplatu ili za osporavanje tog spiska koji je Agencija utvrdila, ili za dodelu novčanih sredstava sa izdvojenog računa, kako je predviđeno članom 10 Uredbe UNMIK br. 2003/13."

Navodi podnosioca

44. Navodi sva tri podnosioca su potpuno identični, te će ih Sud kao takve navesti u ovom izveštaju.

45. Podnosioci zahteva tvrde povredu članova 5. [Jezici], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 41. [Pravo na pristup javnim dokumentima] i 59. [Prava zajednica i njihovih pripadnika] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Konvencije, članova 10. i 11. Konvencije o nacionalnim manjinama i članova 6. i 11. Evropske povelje o manjinskim jezicima.

46. Što se tiče žalbi pred KAP, podnosioci zahteva tvrde:

"Podneskom Kosovske agencije za privatizaciju od 26.03.2012.godine podnosioci su obavešteni da je agencija već objavila konačnu listu dana 13.06.2009.godine i da oni nisu bili na toj listi, i da oni nisu obavešteni. Što na osnovu izloženog podnosioci smatraju da treba da budu lično obavešteni dopisom od strane agencije što u ovom slučaju nije bio slučaj. Pored ostalog podnosioci su naveli da su bili u radnom odnosu kod NSH "Theranda" iz Prizrena do privatizacije. Posle rata oni su bili aktivirani i bili su na platnom spisku. Nakon toga od tadašnjeg rukovodstva im je rečeno da će ih pozvati na posao. Oni su isli svakoga dana i javljali se u preduzeću i tražili da se radno angažuju. Radni odnos nijednom odlukom nadležnog organa nije im prestao u "Therandi" kao i da radni staž u radnoj knjižici im nije zaključen."

47. Što se tiče povrede člana 5. [Jezici] Ustava, podnosioci zahteva tvrde:

"Podnosioci su pripadnici bošnjačke zajednice (GORANACI) kojima je maternji jezik isključivo Srpski, dok je dnevna štampa na albanskom jeziku "Koha Ditore" , "Kosova Sot" i " Infopress" jezik koji oni ne razumeju. Dnevni listovi na srpskom jeziku "Blic" i "Vijesti" jesu listovi koji izlaze u Republici Srbiji što je onemogućen pristup i uvid žaliozu u iste. Usled navedenog podnosioci su trebalo da budu obavesteni pismenim putem po svom prvom zahtevu od 17.maja 2007. lično na svom maternjem jeziku,način koji bi podnosiocima omogućilo blagovremeno obavestavanje i izjavljivanje žalbe posebnoj komori. Podnosioci nakon isteka roka za žalbu slučajno su saznali od pojedinih kolega o objavljenom spisku i odmah uložio žalbu posebnoj komori koja je odbijena kao neblagovremena, uzrok navedenih poseldicama o neobaveštavanju istog."

48. Što se tiče povrede člana 41. [Pravo na pristup javnim dokumentima] Ustava, podnosioci zahteva tvrde:

"Član 41 Ustava Republike Kosova predviđeno je : "Da svako lice ima pravo uvid u javne dokumentacije" U konkretnom slučaju podnosiocima je u svakoj formi uskraćeno pravo bez obzira na to sto takva dokumentacija nije imala značaj poverljivosti ili neke tajnosti,imajući u vidu sve gore navedene činjenice."

49. Što se tiče povrede člana 59. [Prava zajednica i njihovih pripadnika] Ustava, podnosioci zahteva tvrde:

"Član 59. Ustava Republike Kosova predviđeno je : "Članovi -lica zajednice imaju pravo da na individualan način ili kao zajednica da primaju informacije na njihov jezik pored ostalog preko dnevne štampe i medija. U konkretnom slučaju podnosioci nisu bili obavesteni lično ili neposredno na maternjem jeziku u vezi sa privatizacijom i objavljivanjem spiskova."

50. Što se tiče povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Konvencije, podnosioci zahteva tvrde:

"U konkretnom slučaju sud svojim odlukama nije uzeo u obzir prilikom odlučivanja da su oni u predhodnim postupcima prilikom pokušaja ostvarivanja svojih prava njima ugrožena elementarna ljudska prava i osnovnih sloboda imajući u obzir gore navedene činjenice tj.konkretno podnosioci u postupku nisu ubili uopšte informisani ili blagovremeno informisani na maternom jeziku."

Prihvatljivost zahteva

51. Kako bi Sud sudio zahteve sva tri podnosioca, prvo treba da ispita da li su zahtevi KI61/16, KI65/16 i KI66/16 ispunili uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i Poslovníkom.
52. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

53. Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

54. Sud se poziva i na pravilo 36 (2) (d) Poslovnika, koje propisuje:

“(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključí:

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju.”

55. Sud uzima u obzir i član 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, koji propisuje:

“Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.”

56. U ovom slučaju, Sud naglašava da diskriminacija predstavlja različito postupanje bez objektivnog i razumnog opravdanja prema osobama u relevantno sličnim situacijama (vidi: *Willis protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 36042/97, § 48, ESLJP 2002- IV).

57. Sud je, takođe, utvrdio da razlika u tretmanu koja je zasnovana isključivo ili u odlučujućoj meri na nečijem etničkom poreklu ne može biti objektivno opravdana u savremenom demokratskom društvu zasnovanom na principima pluralizma i poštovanja različitih kultura (*Timishev protiv Rusije*, br. 55762/00 i 55974/00, § 56, ESLJP 2005).

58. Što se tiče tereta dokazivanja u ovoj oblasti, Sud je utvrdio da kada je podnosilac pokazao razliku u tretmanu, na organima je da pokažu da je ona bila opravdana (vidi, između ostalog: *Chassagnou i ostali protiv Francuske* [VV], br. 25088/94, 28331/95 i 28443/95, §§ 91-92, ESLJP 1999 - III, i *Timishev*, citiran u gornjem stavu, stav 57).

59. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o diskriminaciji na nacionalnoj i jezičkoj osnovi, Sud primećuje da je KAP zaista ispunila svoju zakonsku obavezu da objavi listu zaposlenih koji su stekli pravo na udeo od 20 % od privatizacije DP „Hotel Theranda“ na oba ustavna jezika, odnosno, na albanskom i srpskom jeziku. Sud, takođe, primećuje da je albanska verzija liste objavljena u albanskim dnevnim listovima, dok je srpska objavljena u srpskim dnevnim listovima.

60. Sud, takođe, primećuje da podnosioci zahteva tvrde da su diskriminirani na nacionalnoj i jezičkoj osnovi, uglavnom zbog toga što je lista zaposlenih na srpskom jeziku objavljena u listovima koji se ne distribuiraju na području u

kojem živi. Pored toga, oni tvrde da upravo zbog te činjenice oni nisu mogli blagovremeno da podnesu žalbe.

61. U tom smislu, Sud primećuje da su podnosioci trebali da pokažu „dužnu pažnju“ kako bi zaštitili svoja ustavna prava u skladu sa zakonskim uslovima. U današnje vreme gde je pristup informacijama u velikoj meri olakšan elektronskim putem, Sud smatra da podnosioci zahteva ne mogu da se žale da samo zato što novine ne stižu u oblast u kojoj žive to može da bude dobar osnov za pokretanje valjane tvrdnje o diskriminaciji na nacionalnoj i jezičkoj osnovi.
62. Sud smatra da podnosioci zahteva nisu pretrpeli nikakvu „poteškoću“ kao rezultat odsustva novina na njihovom maternjem jeziku distribuiranih u oblastima u kojima oni žive.
63. Nešto više o ovom pitanju, Sud bi želeo da naglasi da pravo na zaštitu od diskriminacije nije neograničeno i da u slučaju podnosioca zahteva oni nisu pokazali da su drugačije tretirani bez „objektivnog i razumnog opravdanja“.
64. Što se tiče tvrdnje podnosilaca zahteva da je KAP povredila njihovo pravo na pravično suđenje jer im nije dostavila informacije, a da to sudovi nisu uzeli u obzir prilikom odlučivanja, Sud smatra da ništa nije sprečavalo podnosiocima zahteva da upute žalbu Posebnoj komori; štaviše, oni su u stvari i uputili žalbe Posebnoj komori, ali su sudovi njihove žalbe ocenili neblagovremenim.
65. Što se tiče postupka pred Specijalizovanim i Žalbenim većem Posebne komore, Sud primećuje da su podnosioci zahteva imali koristi od akuzatornog postupka, jer su oni bili u mogućnosti da podnesu argumente koje su smatrali relevantnim za svoje slučajeve; međutim, njihova žalba je ocenjena kao neblagovremena. Stoga, oni ne mogu valjano tvrditi povredu prava na pravično suđenje (vidi, na primer: slučaj *García Ruiz protiv Španije* [VV], predstavka br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999, stav 29).
66. Podnosioci zahteva nisu precizno utvrdili nijedan valjani osnov koji bi potkrepio njihove tvrdnje o diskriminaciji i povredi prava na pravično suđenje u skladu sa članom 48. Zakona; umesto toga, oni samo navode i nabrajaju ustavne odredbe i druge međunarodne instrumenate i sporazume koji pružaju garancije prava na pravično suđenje i zabranjuju diskriminaciju na nacionalnoj i jezičkoj osnovi.
67. Sud naglašava da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).
68. U stvari, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud o ljudskim pravima [ESLJP] 1999-I).
69. Ustavni sud podseća da nije sud za utvrđivanje činjenica i na taj način ispravno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja je u punoj nadležnosti redovnih

sudova. Uloga Ustavnog suda je da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumenatima i ne može, dakle, da deluje kao „sud četvrtog stepena“ (vidi: slučaj *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. godine, stav 65, vidi, takođe, *mutatis mutandis*: slučaj KI86/11, podnosilac zahteva: *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).

70. Činjenica da se podnosioci zahteva ne slažu sa ishodom slučaja ne može im poslužiti kao pravo da podignu argumentovanu tvrdnju o povredi ustavnih odredaba i međunarodnih sporazuma i instrumenata (vidi, na primer: slučaj br. KI125/11, *Shaban Gojnovci*, rešenje o neprihvatljivosti od 28. maja 2012. godine, stav 28).
71. U ovakvim okolnostima, Sud smatra da podnosioci zahteva nisu potkrepili tvrdnje o povredi osnovnih ljudskih prava garantovanih Ustavom. Činjenice u slučaju ne pokazuju da su Posebna komora i KAP postupale u suprotnosti sa proceduralnim zaštitnim merama utvrđenim Ustavom.
72. U svetlu gore navedenih razloga Sud smatra, na ustavnoj osnovi, da su zahtevi očigledno neosnovani i moraju biti proglašeni neprihvatljivim, kao što je utvrđeno u članu 113.7 Ustava, propisano članom 48. Zakona i kako je dalje precizirano u pravilu 36 (2) (d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) (d) Poslovnika, 15. septembra 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona; i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

